

09.05.2022

Asia/4

§ 21

Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet vuosille 2022–2025

HEL 2022-004341 T 04 04 00

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022–2025 liitteen 1 mukaisesti.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päätti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteitä 2022–2025 tarkentavat toimenpiteet ja niiden vastuutahot liitteen 2 mukaisesti.

Käsittely

Asian aikana kuultavana olivat erityissuunnittelija Ville Salo ja maahanmuuttopäällikkö Elina Nurmi.

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Kaupunginhallitus palauttaa liitteinä olevat asiakirjat uudelleen valmisteltavaksi siten, että seuraavat, liitteeseen 1 kohdistuvat näkökohdat otetaan huomioon:

Sivu 4: "Helsingin väestönkasvu, työikäisten määrän kasvu ja koko kaupungin elinvoimaisuus ovat viime vuosina perustuneet vahvasti maahanmuuttoon."

Huomio: "Elinvoimaisuus" on positiivisesti latautunut sana, eikä sitä tule käyttää tässä yhteydessä. Nykyisenkaltainen maahanmuutto lisää myös työttömyyttä, vajaatyöllisyyttä, harmaata taloutta, työvoiman hyväksikäyttöä, asuinalueiden ja koulujen eriytymistä ja rikollisuutta. Tätä kehitystä ei voi pitää elinvoimaisuuden lisääntymisenä.

Sivu 5: "Etninen alueellinen eriytyminen on Helsingissä toistaiseksi ollut maltillista. Kehitystä on kuitenkin tärkeä seurata ja ryhtyä ajoissa segregaatiota ehkäiseviin toimenpiteisiin. Monet Suomeen muuttaneiden perheet ovat pienitulaisia ja asuvat ahtaasti. Osalla nuorista on vaikeuksia löytää paikkaansa yhteiskunnassa."

Huomio: Tässä yhteydessä tulee mainita, että alueellisen eriytymisen vähäisyys (verrattuna moniin muihin Länsi-Euroopan kaupunkeihin) johtuu pääasiassa verrattain pienestä ongelmaryhmien määrästä. Väestöryhmittäin tarkasteltuna kotoutuminen on onnistunut huonosti, eikä ole syytä olettaa, että määrrien kasvaessa ongelmat vähenisivät.

Sivu 5: "Yksi valtavirtaistettavista toiminnoista on kaupungin sisäinen ja ulkoinen viestintä. Kaikki kaupungissamme asuvat eivät osaa hyvin suomea, ruotsia tai englantiakaan. Monikielisen viestinnän ja selkokielien käytön tarvetta on syytä kartoittaa ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin."

Huomio: Palvelujen tarjoaminen tulijoiden omilla kielillä vähentää kannusteita opetella suomea ja siten ehkäisee kotoutumista. Monikielisen viestinnän sijaan on luotava kannusteita kielenoppimiseen ja edellytettävä kielenopetukselta tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Kotouttamisen on johdettava kotoutumiseen, eikä se saa olla pelkkä loputon prosessi.

Sivu 6: "Suomeen muuttaneet ovat myös perustaneet suuren määrän yrityksiä."

Erot maahanmuuttajaryhmien välillä ovat kuitenkin erittäin suuria, joten tällainen yleistys antaa tilanteesta harhaanjohtavan kuvan. Esimerkiksi somalitaustaisten keskuudessa yrittäjäyys on erittäin vähäistä verrattuna sekä muihin maahanmuuttajaryhmiin että väestöön keskimäärin.

Etenkin ravintola-alalla maahanmuuttajien yritystoimintaan liittyy lisäksi runsaasti väärinkäytöksiä kuten veronkiertoa ja työvoiman hyväksikäyttöä. Korkea yrittäjäyysastekaani ei siten ole kovin informatiivinen mittari seurattaessa kotoutumisen onnistumista.

Sivu 6: "On tärkeää mahdollistaa myös ruotsinkielinen kotoutumisen väylä Helsingin kaupungin palveluissa."

Huomio: Maahanmuuttajia ei pidä käyttää työkaluna kotimaisessa kieli- ja politiikassa ja ruotsin kielen aseman vahvistamisessa. Ruotsinkielinen kotoutumisen väylä ei tosiasiallisesti palvele tulijoiden mahdollisuuksia työllistyä ja kotoutua Suomeen yleensä tai Helsinkiin erityisesti.

Sivu 7: "Kolmas työllisyyteen liittyvä tavoite on nostaa ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden osuutta kaupungin henkilöstöstä Helsingin väestörakennetta paremmin vastaavaksi."

Huomio: Tavoitetta tulee kuitenkin edistää parantamalla tulijoiden työelämävalmiuksia kannustavammalla ja velvoittavammalla kotouttamispolitiikalla, ei madaltamalla rimaa ulkomaalaistaustaisten työnhakijoiden kohdalla ja luomalla etniseen tai kielelliseen syrjintään tai suosimiseen perustuvia rekrytointikäytäntöjä.

Sivu 7: "Rasismia esiintyy varhaiskasvatuksesta alkaen läpi opinpolun. Kokemukset syrjinnästä ja rasismista vaikuttavat lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiin, hyvinvointiin sekä kiinnittymiseen päiväkotiin ja kouluun sekä oppilaitoksiin. Helsinki kouluttaa sote- ja opetushenkilös-

töä sekä nuorisopalveluiden henkilöstöä tunnistamaan syrjintää ja rasismia sekä kohtaamaan erilaisia perheitä sensitiivisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla otetaan käyttöön antirasistinen työote ja sitä vahvistetaan edelleen säännöllisillä koulutuksilla."

Huomio: Väite koulutusjärjestelmän rasistisuudesta on perusteeton. Vaikeudet liittyvät pikemminkin tulijoiden heikkoihin valmiuksiin ja kulttuurisiin asenteisiin. Sensitiivisyys ja antirasistinen työote pikemminkin vahvistavat näitä asenteita ja ovat siten este menestykselle kotoutumiselle.

Sivu 9: "Kolmantena tavoitteena on palveluiden kehittäminen ja muotoilu niin, että niissä huomioidaan asuinalueiden väestörakenne. Monialaista ja monikielistä neuvontaa jalkautetaan asuinalueille, ja alueellisia kulttuuri- ja liikuntapalveluita kehitetään huomioiden asukkaiden ja yhteisöjen tarpeet."

Tämä ei kuitenkaan saa merkitä segregoitujen tai vain tietyille väestöryhmille suunnattujen palvelujen tarjoamista.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Suvi Pulkkisen ensimmäinen vastaehdotus:

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto tekee lisäyksen sivun 6 viimeisen kappaleen perään:

"Tässä yhteydessä huomioidaan myös turvapaikanhakijat, jotka ovat Helsingissä suuri potentiaalinen työntekijäryhmä, joka ei turvapaikanhakuprosessin aikana ole tällä hetkellä kotouttamispalveluiden ja TE-palveluiden piirissä. Turvapaikkaprosessi kestää usein useita vuosia ja prosessin aikana on mahdollisuus aloittaa työnteko 3 tai 6 kuukautta maahantulon jälkeen. Helsinki järjestää jatkossa suomen kielen opetusta ja tukea työllistymiseen myös turvapaikanhakijoille."

Kannattaja: Minja Koskela

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Suvi Pulkkisen ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

09.05.2022

Asia/4

Ei-äännet: 8

Minja Koskela, Lauri Muranen, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Juhana Vartiainen

Elinkeinojaosto hyväksyi Suvi Pulkkisen ensimmäisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8 - 1.

Vastaehdotus:

Suvi Pulkkisen toinen vastaehdotus:

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto muuttaa sivulla 7 ensimmäisen kappaleen alkua seuraavaan muotoon:

"Helsinki ottaa tavoitteekseen Suomeen muuttaneiden naisten työllisyyden kasvattamisen ja panostaa heidän kielenopetukseen, työnhaun tukeen ja verkostoitumisen mahdollisuuksiin. Eryteisesti halutaan huomioida lapsia kotona hoitavat vanhemmat, minkä vuoksi yhteistyötä kehitetään ja uusia toimintamalleja luodaan yhdessä mm. neuvoloiden sekä leikkipuistojen ja järjestöjen lapsiperhetoiminnan kanssa."

Poistetaan:

"Helsinki panostaa Suomeen muuttaneiden naisten kielenopetukseen ja ottaa tavoitteekseen heidän työllisyytensä kasvattamisen. Eryteisesti halutaan huomioida lapsia kotona hoitavat vanhemmat."

Kannattaja: Minja Koskela

Elinkeinojaosto hyväksyi yksimielisesti Suvi Pulkkisen toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin hänen tekemänsä palautusehdotus.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Ville Salo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37498
ville.j.salo(a)hel.fi
Leena Pellilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36134
leena.pellila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022-2025, päätöksen liite
- 2 Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteitä 2022-2025 tarkentavat toimenpiteet niiden vastuutahot ja seuranta
- 3 Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022-

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

2025, esityksen liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää hyväksyä Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022–2025 liitteen 1 mukaisesti.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteitä 2022–2025 tarkentavat toimenpiteet ja niiden vastuutahot liitteen 2 mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) velvoittaa kunnat laatimaan kotouttamisohjelman edistämään kotoutumista ja monialaista yhteistyötä. Helsingin kaupungin kotouttamisohjelman 2022–2025 muodostavat kaupunginvaltuuston 13.10.2021 hyväksymä Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 sekä kaupunkistrategiaan pohjautuva Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022–2025-asiakirja.

Vuoden 2020 lopussa ulkomaalaistaustaisia eli syntyperältään ulkomaalaisia helsinkiläisiä oli 110 930. Tämä oli 16,9 prosenttia kaupungin koko väestöstä. Heistä neljä viidesosaa oli syntynyt ulkomailla. Vuonna 2035 Helsingissä asuisi vieraskielisen väestön ennusteen mukaan 196 500 henkilöä, joiden äidinkieli olisi muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Väestöennusteen mukaan heidän osuutensa olisi tuolloin yli neljännes (26 %) kaupungin asukkaista.

Kotoutumista edistävillä palveluilla on myönteinen vaikutus muuttajien oman paikan löytämiseen ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. On sekä muuttajien että Helsingin kaupungin edun mukaista, että muuttajat integroituvat mahdollisimman nopeasti ja sujuvasti työmarkkinoille ja koulutukseen sekä oppivat suomen tai ruotsin kielen ja muut kulttuuriset käytännöt ja periaatteet. Helsingissä kasvaa myös voimakkaasti maahanmuuttajien lapsista koostuva toinen sukupolvi, johon kuuluvilla on usein erityisiä palvelutarpeita.

Helsinki, ja koko Suomi, pyrkivät lähivuosina lisäämään voimakkaasti työperusteista maahanmuuttoa. Vaikka työn vuoksi muuttavat eivät muodollisesti kuulu kotoutumispalvelujen kohderyhmiin, monet heistä hyötyvät myös tässä ohjelmassa tarkastelluista toimenpiteistä. Helsingin on myös syytä valmistautua siihen, että suuri määrä tilapäistä suo-

jelua Suomessa saavista ukrainalaisista tulee asettumaan Helsinkiin ainakin joksikin aikaa.

Väestön moninaisuus ja kaupungin kansainvälistyminen koskettavat kaikkia kaupungin toimialoja ja palveluja. Kaupungin kotouttamisohjelma koostuu tärkeimmistä toiminnoista, uusista toimenpidekokonaisuuksista ja ajankohtaisista hankkeista kaupungin kaikilta toimialoilta tällä strategiakaudella. Ohjelma ei siten kata kaikkea sitä työtä, jota kaupungissa tehdään kotoutumisen edistämiseksi ja joka on jo vakiintunut ja valtavirtaistunut osaksi kaupungin palveluja.

Helsingin kotouttamisohjelma keskittyy kolmeen painopistealueeseen, jotka ovat:

1. Työvoima ja työllisyys
2. Lapset, nuoret ja perheet
3. Asuinalueet ja yhteisöllisyys

Näiden lisäksi on tunnistettu läpileikkaavia teemoja, jotka koskevat kaikkea kotoutumisen tueksi tehtävää työtä.

Kotoutumisen tuen painopisteet on valmisteltu laajassa yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden kanssa toteuttamalla haastatteluja, sähköinen kysely sekä työpajoja. Järjestöille on ollut oma kuulemistilaisuutensa. Valmistelun eri vaiheita on käsitelty kotouttamisen ohjausryhmässä.

Toimialojen toimenpiteet, seuranta ja vastuutahot on käsitelty toimialojen linjajohdossa.

Työvoima ja työllisyys

Työllisyyden kuntakokeilu ja vuoden 2024 aikana tapahtuva kaikkien työllisyyspalveluiden siirto kunnille ajaa Helsinkiä tavoittelemaan Suomeen muuttaneiden nopeampaa ja kestävämpää työllistymistä. Lisäksi tavoitteena on, että ulkomaalaistaustaiset helsinkiläiset työllistyvät entistä useammin myös omaa osaamistaan vastaaviin tehtäviin.

Työvoiman ulkopuolella olevien työelämävalmiuksien tukemiseksi ja kohderyhmän tavoittamiseksi kehitetään palveluita. On tärkeää, että työelämävalmiudet tulevaisuutta varten paranevat, vaikka työllistyminen ei olisikaan heti ajankohtaista. Erityistä huomiota kiinnitetään kotona lapsiaan hoitavien vanhempien tilanteeseen.

Suomen suurimpana työnantajana Helsinki on näyttämässä suuntaa kohti inklusiivisempaa työelämää. Tavoitteena on monipuolisen keinovalikoiman avulla nostaa ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden osuutta

kaupungin henkilöstöstä niin, että se vastaa paremmin osuutta koko väestöstä.

Lapset, nuoret ja perheet

Helsingin tavoitteena on, että kaikilla helsinkiläisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen ja työelämään. Tässä kotouttamisohjelmassa jatketaan aiemman kotouttamisohjelman (2017–2021) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimenpiteitä (Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018–2021).

Koulujen ja oppilaitosten oppimisyhteisöjen kaikilla jäsenillä tulee olla kokemus yhteisöön kuulumisesta ja osallisuudesta ja mahdollisuus osallistua. Lasten ja nuorten suomen ja ruotsin kielen oppimiseen panostetaan, jotta kaikilla on riittävät kielelliset valmiudet koulunkäyntiin. Kaupunki hyödyntää kielitietoista pedagogiikkaa ja monikielisyyttä oppimistulosten parantamiseksi.

Helsinki ehkäisee eriarvoistumista ja luo kaikenikäisille helsinkiläisille mahdollisuuksia aktiiviseen ja terveeseen elämään heidän taustastaan riippumatta. Perheet saavat monialaista tukea vanhemmuuteen ja hyvinvointiinsa, jotta he voivat tukea lastensa koulunkäyntiä ja muuta toimintaa mahdollisimman hyvin.

Asuinalueet ja yhteisöllisyys

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja jossa kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää. Asuinalueet ja yhteisöllisyys -painopisteen toimenpiteet tukevat tämän tavoitteen saavuttamista. Tässä kotouttamisohjelmassa mainitut toimenpiteet painottuvat osallisuuden ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen sekä alueellisten palveluiden kehittämiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään alueiden monitoimijaiseen ja toimialojen rajat ylittävään yhteistyöhön.

Kaikilla Helsingissä asuvilla tulee taustastaan riippumatta olla hyvät edellytykset osallistua ja vaikuttaa ja tuntee itsensä osalliseksi. Henkilöstön osaamista kehitetään huomioimaan paremmin väestön moninaisuus. Palveluiden tulee olla hyvin saavutettavissa kaikilla kaupungin alueilla. Saavutettavuuden parantaminen edellyttää palvelujen kehittämisen lisäksi myös vieraskielisen ja väestön huomioimista ja mukaan ottamista kehitystyöhön.

Ohjelman läpileikkaavat teemat

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

09.05.2022

Asia/4

Monet toimenpiteet ja kehitystarpeet kuuluvat useiden toimialojen ja niiden palvelukokonaisuuksien tehtäviin ja ne tulee huomioida läpileikkaavasti useissa eri toimenpiteissä.

Koronapandemian aikana nousi erityisen selvästi esille, että viestintää asukkaille tulee kehittää. Sen tulee olla selkeää, tarvittaessa selkokielistä, ja monikielistä. Viestintäkanavat tulee arvioida tavoitteiden ja kohderyhmän mukaan.

Helsingin kaupunki tarvitsee tietoa maahanmuutosta, kotoutumisesta sekä väestösuhteiden kehittymisestä. Tämä tieto auttaa kehittämään palveluja ja toteuttamaan toimenpiteitä. Kaupunki kerää tietoja ja kokemuksia myös kansainvälisistä verrokki- ja kaupungeista verkostoissaan.

Helsingille on tärkeää, että sen edut otetaan huomioon, kun valtakunnallista maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaa kehitetään. Yritysten, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa luoduilla kumppanuuksilla voidaan edistää kotoutumisen tavoitteiden saavuttamista.

Ohjelman seuranta

Ohjelmalle asetetaan ohjausryhmä, joka seuraa sen toimeenpanoa.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 § mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää maahanmuuttoa koskevista periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista.

Elinkeinojaoston kokouksessa asiaa esittelee erityissuunnittelija Ville Salo.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Ville Salo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37498
ville.j.salo(a)hel.fi
Leena Pellilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36134
leena.pellila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022-2025
- 2 Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteitä 2022-2025 tarkentavat toimenpiteet niiden vastuutahot ja seuranta

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

09.05.2022

Asia/4

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566